

Je smutné, že toto všetko prináša so sebou rozvoj spoločnosti. Koľko ľudí ste dnes stretli, čo sa len tak usmievali? Milo, nenútene, bez nejakého vážnejšieho dôvodu. Určite nie veľa. A pritom je to taká banálna a jednoduchá vec, ktorá môže zmeniť deň nielen vám, ale aj vášmu okoliu.

Tak sa usmejme a pozrime sa na budúcnosť s nádejou, že ju dokážeme zmeniť. Treba začať od seba.

Niekedy je to práve to najťažšie, ale za pokus to určite stojí...

Miroslava Luňáková

Esej poslucháčky magisterského štúdia Environmentálnej ekológie na Katedre ekológie a environmentalistiky FPV UKF v Nitre vyšla v zbierke Rozhovory o človeku a prírode I., 2004. Vybral a zostavil prof. RNDr. Milan Ružička, DrSc.

Politici deklarovali vôľu zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie

Medzinárodná konferencia **Renewables 2004** sa konala v Medzinárodnom kongresovom centre v Bonne v dňoch 1. – 4. júna 2004. Výber miesta, kde sa podujatie uskutočnilo, nebol náhodný. Je vše-

obecne známe, že Nemecko je už viac rokov svetovým lídrom v podpore a nasadení technológií obnoviteľných zdrojov energie (OZE).

Pozvanie nemeckej vlády na konferenciu prijalo 3 600 účastníkov vrátane 121 vládných činiteľov zo 154 krajín sveta, 30 medzinárodných organizácií a ďalších inštitúcií, čím sa nepochybne stala najväčšou udalosťou roka v tejto oblasti. Cieľom podujatia, ktoré nemecký kancelár G. Schröder avizoval už r. 2002 na Svetovom summite v Johannesburgu, bolo prediskutovať možnosti zvýšenia podielu OZE v trvalo udržateľných energetických systémoch budúcnosti na globálnej i národnej úrovni a definovať potrebné politické a ekonomické kroky na rozvoj plnohodnotného trhu v kombinácii

s environmentálnymi a rozvojovými programami.

Ako sa vyjadrili viacerí prominentní účastníci (napr. J. Trittin a H. Scheer), obdobie diskusií a otáľania pominulo a masový nástup OZE sa stáva realitou. K najvýznamnejším

výsledkom konferencie patrilo prijatie politickej deklarácie, medzinárodného akčného programu a súhrnu odporúčaní na realizáciu politických opatrení na podporu OZE.

V politickej deklarácii účastníci prezentovali svoj záväzok podporiť využívanie OZE a zvyšovať energetickú efektívnosť. Okrem iných úloh sa vyzdvihli najmä nasledujúce:

- zabezpečiť prístup k energetickým službám približne 1 miliarde ľudí,
- odstrániť administratívne bariéry rozvoja OZE,
- zabezpečiť spravodlivú konkurenciu internalizáciou externých nákladov pri všetkých druhoch energetiky,
- podporovať verejné i súkromné financovanie,
- budovať ľudské a inštitucionálne kapacity,
- podporovať výskum a medzinárodnú spoluprácu v tejto oblasti.

V medzinárodnom akčnom pláne sa vlády, medzinárodné organizácie a ďalší zúčastnení zaviazali realizovať 165 konkrétnych projektov. Mnohé štáty a inštitúcie prijali ambiciózne ciele. Napr. Európsky parlament na konferencii ohlásil úmysel do r. 2020 zvýšiť podiel OZE na celkovej spotrebe energie v EÚ na 20 % (cieľ pre r. 2010 je 12 %). Čína sa zaviazala dosiahnuť 10 % podiel výroby energie z vetra, slnka, biomasy a malých vodných elektrární do r. 2010 vybudovaním inštalovaného výkonu 60 GW. Podobné ciele si stanovili aj ďalšie krajiny. Svetová banka má zvyšovať financovanie projektov OZE o 20 % ročne počas najbližších piatich rokov. GEF (*Global Environment Facility*) sa zaviazal každoročne alokovať o 100 miliónov USD viac na projekty v rozvojových krajinách. Nemecko zvýši v najbližších piatich rokoch sumu na podporu pôžičiek pre projekty v rozvojových krajinách o ďalších 500 miliónov eur. USA prezentovali úmysel dosiahnuť do r. 2010 konkurencieschopnosť veternej energetiky (vo vhodných lokalitách na pevnine) znížením ceny vyrobenej kilowatt-hodiny na 0,03 USD.

Tretím dôležitým dokumentom konferencie je súhrn skúseností rozvinutých a rozvojových krajín z dosiaľ uskutočnených politických a ekonomických opatrení na pod-

poru OZE. Vzhľadom na diverzitu prírodných zdrojov, socioekonomických podmienok, ako aj mechanizmov na financovanie a podporu rozvoja trhu, vyžaduje sa v jednotlivých krajinách a regiónoch aplikácia individuálnych prístupov. Tento dokument ponúka decíznej sfére na výber kombináciu opatrení podľa konkrétnych podmienok.

V rámci konferencie sa uskutočnilo množstvo podujatí. Medzi najvýznamnejšie patrilo Medzinárodné parlamentárne fórum, ktoré vyzvalo Svetovú banku na postupné ukončenie podpory fosilnej energetiky,

založenie bánk na financovanie obnoviteľných zdrojov, ako aj na založenie Medzinárodnej agentúry pre obnoviteľné zdroje energie (IRENA).

Na konferenciu má nadviazať oficiálny monitorovací program, ktorý bude pravidelne predkladať správy Komisii OSN pre udržateľný rozvoj, predpokladá sa aj vytvorenie globálnej siete na podporu politických opatrení.

Marcel Šúri

Viac informácií o konferencii nájdete na <http://www.renewables2004.de>.

a 54 prednášok, ktoré prebiehali v 13 blokoch (metódy monitoringu návštevnosti, stratégia manažmentu návštevnosti, modelovanie tokov návštevnosti a manažment údajov, trvalá udržateľnosť a ekologicky únosná kapacita, informácie pre návštevníkov a manažment návštevnosti v národných parkoch, modelovanie a simulácia dopravy, konflikty a správanie návštevníkov, resp. užívateľov, implementácia informácií pre návštevníkov, koncepcia prírodného turizmu, skúsenosti z výskumov a monitoring tlaku návštevnosti). Na konferencii sa zúčastnilo viac ako 115 odborníkov z viacerých európskych krajín, ale aj z iných kontinentov (Severnej i Južnej Ameriky a Ázie).

Program konferencie obohatilo stretnutie so zástupcami mesta Rovaniemi, návšteva rekreačného strediska Vaattunki Artic Circle, návštevníckeho centra Pyhäntunturi, túra v národnom parku Pyhäntunturi,

prehliadka turistických trás a vybavenia rekreačnej lokality a plánovaného národného parku Pyhä-Luosto v Luostotunturi.

Pracovná cesta poskytla rozšírenie obzoru a nové informácie i skúsenosti z monitoringu a manažmentu návštevníkov v chránených a rekreačných územiach. Najmä v Tatranskom národnom parku, ktorý

je z hľadiska návštevnosti jednoznačne najatakovanejším chráneným územím Slovenska, vidím veľkú možnosť a zároveň rezervy v implementácii a využití získaných poznatkov v každodennej práci pri riešení problémov a manažmente náv-

Monitoring a manažment návštevníkov v rekreačných a chránených územiach

Druhá medzinárodná konferencia *Monitoring a manažment návštevníkov v rekreačných a chránených územiach* sa uskutočnila v dňoch 15. až 20. júna 2004 vo fínskom mestečku Rovaniemi. Prvá veľmi úspešná medzinárodná konferencia na túto tému sa konala v zime 2002 vo Viedni a z jej záverov vyplynulo usporiadanie pravidelných stretnutí, ktorých cieľom je prezentácia výskumu, výmena informácií a skúseností súvisiacich s monitoringom a manažmentom návštevníkov. Organizátorom tohoročnej konferencie boli Finish Forest Research Institute s partnermi (Artic Centre, University of Lapland, Metsähallitus a Rovaniemi Polytechnic).

Na konferencii odzneli 3 kľúčové príspevky, jej súčasťou bola prezentácia 13 posterov

Systém označovania a budovania turistických chodníkov vo Fínsku

Informačný systém fínskej organizácie Metsähallitus